

RAN-2101002501050042
F.Y.B.A. (External) Examination March - 2026
Sanskrit (Paper - II) Core Elective
संस्कृतरूपक, गद्यसाहित्य एवं व्याकरणम्।।
સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દશવિલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

Student's Signature
પ્ર.1. અ. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ)
10
Q.1. A. Answer Shortly. (Any Five)
10

- ભાસના મહાભારત પર આધારિત નાટકો કેટલા છે? કયા-કયા?
How many are Rupak's of Mahabharat to Bhasa ?
- ભાસ સમસ્યા એટલે શું?
What is the Problem of Bhasa ?
- નાન્દી એટલે શું? ઋષભજ્ઞનો નાન્દી શ્લોક લખો.
What is નાન્દી? Write the નાન્દી Shloka of 'ઋષભજ્ઞમ્'
- 'દશકુમારચરિતમ્' ની કથા કેટલા ભાગમાં વહેંચવામાં આવી છે? કયા-કયા?
In how many parts is "Dasakumaracharita" divided? Which are they?
- દંડી શેના માટે પ્રખ્યાત છે?
For what is Dandi famous?
- શક્તિકુમાર કયા દેશ/ નગરનો વતની હતો? તે શું વિચારતો હતો.
From which country/city was Shaktikumar a resident? What was he thinking about?
- ગદ્યસાહિત્યના કેટલા પ્રકાર પડે છે? કયા કયા?
How many types of prose literature (Gadya Sahitya) are there? Which are they?

પ્ર.1. બ. રૂપો ઓળખાવો.
10
Q.1. B. Identify Grammatical Form.
10

- રામસ્ય
- સીતાયૈ
- મમ
- તેન
- અસ્મભ્યમ્

પ્ર.2. અ. અનુવાદ કરો. (ગમે તે બે) 10

Q.2. A. Translate. (Any Two) 10

1. વૈરસ્યાયતનં બલસ્ય નિકષં માનપ્રતિષ્ઠાગૃહં
યુદ્ધેષ્વપ્સરસાં સ્વયંવરસભાં શૌર્યપ્રતિષ્ઠાં નૃણામ્।
રાજાં પશ્ચિમકાલવીરશયનં પ્રાણાગ્રિહોમકતું
સંપ્રાપ્તા રણસંજ્ઞમાશ્રમપદં રાજાં નભઃ સંમક્રમ્॥
2. કિં મેધા નિનદન્તિ વજ્રપતનૈશ્ચૂર્ણીકૃતાઃ પર્વતા
નિર્ધાતૈસ્તુમુલસ્વનપ્રતિભયૈઃ કિં દાર્યતે વા મહી।
કિં મુઞ્જત્યનિલાવધૂતચપલક્ષુબ્ધોર્મિમાલાકુલં
શબ્દ મન્દરકન્દરોદરદરીઃ સંહત્ય વા સાગરઃ॥
3. વીર્યાકરઃ સુતશતપ્રવિભક્તચક્ષુ-
દૈર્યોદ્યતઃ કનકયૂપવિલમ્બબાહુઃ।
સૃષ્ટો ધ્રુવં ત્રિદિવરક્ષણજાતશંકૈ-
દેવૈરાતિતિમિરાઞ્જલિતાહિતાક્ષઃ॥
4. છલબલદલિતોરુઃ કૌરવેન્દ્રો ન ચાહં
શિથિલવિફલશસ્ત્રઃ સૂતપુત્રો ન ચાહમ્।
ઇહ તુ વિજયભૂમૌ દષ્ટુમદ્યોદ્યતાસ્ત્રઃ
સરભસમહમેકો દ્રોણપુત્રઃ સ્થિતોઽસ્મિ॥

પ્ર.2. બ. સસંદર્ભ સમજાવો. (ગમે તે બે) 10

Q.2. B. Explain reference to the Context. (Any Two) 10

1. વૈરં ચ વિગ્રહકથાશ્વ વયં ચ નષ્ટા।
2. વિના ચૈવંભૂતા ગુરુસુતધનુર્મઞ્જનુ ભવાન્।
3. અહો વૈરં પશ્ચાતાપઃ સંવૃત્તઃ।
4. મયિ ચૈવં ગતે રામ! વિગ્રહઃ કિં કરિષ્યતિ॥

પ્ર.3. અ. અનુવાદ કરો. (ગમે તે બે) 10

Q.3. A. Translate. (Any Two) 10

1. સ ચોત્સવઃ કન્દુકોત્સવનામાસ્તુ ઇતિ। તતોઽલ્પીયસા કાલેન રાજાઃ પ્રિયમહિષી મેદિની નામૈક પુત્રમસૂત।
સમુત્પન્ના ચૈકા દુહિતા। સાદ્ય કન્યા કન્દુકાવતી નામ સોમાપીડા દેવીં કન્દુકવિહારેણારાધયિતુમાગમિષ્યતિ।
તસ્યાસ્તુ સખી ચન્દ્રસેના નામ ધાત્રેયિકા મમ પ્રિયાસીત્। સા ચૈષુ દિવસેષુ રાજપુત્રેણ ભીમધન્વના બલવદનુરૂદ્ધા।
તદહમુત્કણ્ઠિતો મન્મથશરશલ્યદુઃખોદ્વિગ્નચેતાઃ કલેનવીનારવેનાત્માનંકિંચિદાશ્વાસયન્વિવિક્તમધ્યાસે
ઇતિ।
2. અહં ચાનઙ્ગવિહ્વલઃ સ્વવેશ્મ ગત્વા કોશદાસેન યત્નવદત્યુદારં
સ્નાનભોજનાદિકમનુભાવિતોઽસ્મિ। સાયં ચોપસૃત્ય ચન્દ્રસેના રહસિ માં પ્રણિપત્ય પત્યુરસમંસેન
પ્રણયપેશલમાઘટ્ટયન્ત્યુપાવિશત્। આચષ્ટ ચ દ્વષ્ટઃ કોશદાસઃ- મૂયાસમેવ યાવદાયુરાયતાશ્રિ! ત્વત્પ્રસાદસ્ય
પાત્રમ્ ઇતિ।
3. અસ્તિ ત્રિગર્તે નામ જનપદઃ। તત્રાસન્ગહિણસ્ત્રયઃ સ્ફીતસારધનાઃ સોદર્યા ધનક-ધાન્યક ધન્યકાખ્યાઃ।
તેષુ જીવત્સુ ન વવર્ષ વર્ષાણિ દ્વાદશ દશશતાક્ષઃ, ક્ષીણસારં સસ્યમ્, ઔષધ્યા બન્ધ્યાઃ ન ફલવન્તો
વનસ્પતયઃ, ક્લીવા મેઘાઃ, ક્ષીણસ્ત્રોતસઃ સ્ત્રવન્ત્યઃ, પઙ્કશેષાણિ પલ્વલાનિ, નિર્નિસ્યન્દાન્યુત્સમમ્ડલાનિ,
વિરલીભૂતં કન્દમૂલફલમ્ અવહીનાઃ કથા, ગલિતાઃ કલ્યાણોત્સવક્રિયાઃ, બહુલીભૂવાનિ તસ્કરકુલાનિ,
અન્યોન્યમભયન્પ્રજાઃ પર્યલુઠન્નિતસ્તતો બલાકાપાણ્ડુરાણિ નરશિરઃ કપાલાનિ, પર્યાહિન્ડન્ત શુષ્કાઃ
કાકમણ્ડલ્યઃ, શૂન્યીભૂતાનિ નગરગ્રામખર્વટપુટમેદનાદીન।

4. तदनन्तरमसौ नितम्बवतीवृत्तान्तमप्राक्षीत्। सोऽहमब्रवम् अस्ति शूरसेनेषु मथुरा नाम नगरी। तत्र कश्चित्कुलपुत्रः कलासु गणिकास चातिरक्तः, मित्रार्थं स्वभुजमात्रनिर्व्यूढानेककलहः, कलहकण्टक इति कर्कशैरभिख्यापिताख्यः प्रत्यवासीत्। स चैकदा कस्यचिदागन्तोश्चित्रकरस्य हस्ते चित्रपटं ददर्श। तत्र काचिदालेख्यगता युवतिरालोकमात्रेणैव कलहकण्टकस्य कामातुरं चेतश्चकार।

- પ્ર.૩. બ. સસંદર્ભ સમજાવો. (ગમે તે બે) 10
- Q.3. B. Explain reference to the Context. (Any Two) 10
1. અનિષિદ્ધદર્શના ચેયમસ્મિન્કન્દુકોત્સવે।
 2. કિમિયં લક્ષ્મીઃ? નહિ નહિ। તસ્યાઃ કિલ હસ્તે વિન્યસ્તં કમલમ્, અસ્યાસ્તુ હસ્ત એવ કમલમ્।
 3. તાત! કિં દૃષ્ટાનિ કૃતાન્તવિલસિતાનિ।
 4. નાસ્ત્યદારાણામનનુગુણદારાણાં વા સુખં નામ।
- પ્ર.૪. દુર્યોધનનું પાત્રલેખન લખો. 20
- Q.4. Write a character sketch of Duryodhaha. 20
- અથવા / OR
- પ્ર.૪. ‘દશકુમારચરિતમ્’ ના સાહિત્યસ્વરૂપની ચર્ચા કરો. 20
- Q.4. Describe the literary from of ‘દશકુમારચરિતમ્’ 20
- પ્ર.૫. વિવેચનાત્મક નોંધ લખો. (ગમે તે બે) 20
- Q.5. Write Critical notes. (Any Two) 20
1. ઘૃમિનીવૃત્તાન્તઃ।
 2. મિત્રગુપ્તનું પાત્રલેખન લખો.
Write a character sketch of Mitragupta.
 3. ભાસની મહાભારત પર આધારિત કૃતિઓ
Literary works based on the Mahabharata written by Bhasa.
 4. ઊરુભઙ્ગ નું શિર્ષક
Write a shortnote on ઊરુભઙ્ગ.